

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3462/2019
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Симић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Смиљанић, адвокат из ..., ради поништаја уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4800/2018 од 20.02.2019. године, у седници одржаној 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене ББ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4800/2018 од 20.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1475/17 од 13.02.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је поништен уговор о доживотном издржавању, оверен пред Првим општинским судом у Београду под бројем ЗР 175/2009 од 24.06.2009. године закључен између сад пок. ВВ као примаоца издржавања и тужене ББ из ... као даваоца издржавања, те као такав не производи правно дејство, што је тужена дужна признати и трпети. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 779.500,00 динара са законском затезном каматом од испуњености услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4800/2018 од 20.02.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужене ББ и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 1475/17 од 13.02.2018. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 55/14), на чију примену упућује члан 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју се указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је син (рођен године), а тужена супруга сада пок. ВВ са којим је закључила брак 1993. године. Супруг тужене и отац тужиоца је био доброг здравственог стања све до марта 2009. године, када му је дијагностификован малигни аденокарцином плућа IV стадијума, са захваћености плућа и лимфних жлезда и метастазама на костима кука и рамена. Тужена је за ову дијагнозу знала од тренутка када је постављена. ВВ је био на болничком лечењу од 26.03.2009. године до 08.06.2009. године, када му је извађено десно плућно крило са лимфним жлездама и отпуштен је на кућно лечење, а 16.06.2009. године утврђено је да је инфициран бактеријом псеудомонас аеругиноза. После отпуштања из болнице, пред судијом Првог општинског суда у Београду 24.06.2009. године је оверен Уговор о доживотном издржавању између ВВ као примаоца издржавања и тужене ББ, као даваоца издржавања. Овим уговором тужена се обавезала да издржава примаоца издржавања и брине се о њему, а накнада за пружено издржавање су непокретности чији је власник прималац издржавања и које су одређене у уговору. ВВ је због исте болести и погоршања здравственог стања примљен у болницу 04.07.2009. године, а преминуо је 05.07.2009. године. У време закључења Уговора о доживотном издржавању прималац издржавања је боловао од аденокарцинома плућа, који је у том тренутку био у IV стадијуму, прималац и давалац издржавања су знали да је ова болест малигна, да је у терминалној фази, јер су 29.05.2009. године биле дијагностиковане и метастазе на костима. У таквом здравственом стању већи број људи умире у року од шест месеци, а основни узрок смрти ВВ је малигна болест аденокарцином плућа у IV стадијуму.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили Уговор о доживотном издржавању који је тужена као давалац издржавања закључила са сада пок. супругом ВВ као примаоцем издржавања.

Закон о наслеђивању у члану 203. став 1. прописује да на захтев законских наследника примаоца издржавања, суд може поништити уговор о доживотном издржавању ако због болести или старости примаоца издржавања уговор није представљао никаква неизвесност за даваоца издржавања.

По оцени Врховног касационог суда, тужиља као супруга пок. ВВ, са којим је у браку била од 1993. године, сазнала је да је у марту 2009. године ВВ оболео од тешке болести – аденокарцином плућа са метастазама. Према даљем току лечења, тужена као давалац издржавања, могла знати какво је здравствено стање њеног пок. супруга јер свако лице са просечним знањем из медицинске науке, информисано је о чињеницама у вези дијагнозе коју је имао пок. ВВ и то да је реч о терминалној болести, чија је

природа таква да не може да се излечи или адекватно третира, те да се очекује смрт пацијента у кратком временском периоду. У том смислу тужена, која је водила свакодневну бригу о супругу, посебно од јуна 2009. године када је отпуштен са болничког лечења, имала је сазнање о томе да је њен супруг у таквом здравственом стању да смрт услед болести није никаква неизвесност у блиској будућности. Уговор о доживотном издржавању закључен 24.06.2009. године између тужене као даваоца издржавања и њеног супруга ВВ као примаоца издржавања, а прималац издржавања је преминуо 11 дана по закључењу уговора 05.07.2009. године у болници у коју је примљен 04.07.2009. године. На чињеницу да је тужена као давалац издржавања могла знати да је прималац издржавања тешко оболео, указују управо и извештаји и налази лекара, као и да је од отпуста из болнице за време кућног лечења ВВ задобио и бактеријску инфекцију изазвану бактеријом псевдомонас аеругиноза, која спада у тешку инфекцију код људи који су хоспитализовани са другим болестима, те да је нажалост са великом вероватноћом могла да се очекује скоро смрт примаоца издржавања у моменту закључења уговора о доживотном издржавању. На правну ваљаност тако закљученог уговора није од значаја несумњива брига и пажња коју је тужена испољила приликом неге супруга у болести, јер у време када је уговор закључен прималац издржавања је већ био тешко болестан и његова смрт је била извесна. Туженој као даваоцу издржавања смрт супруга, у време закључења уговора о доживотном издржавању, није била будућа неизвесна околност, односно кратко трајање њене уговорне обавезе је било без елемената алеаторности јер је могла знати да је прималац издржавања оболео од тешке болести, тако да су испуњени услови прописани чланом 203. Закона о наслеђивању за поништај уговора о доживотном издржавању. Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду наводе које је тужена истицала током поступка и у ревизији, у том смислу да је свом супругу, а раније његовој сестри и мајци, дуги низ година пружала негу и помоћ, међутим ове чињенице нису од утицаја на пуноважност уговора о доживотном издржавању у случају непостојања битног елемента уговора, а то је алеаторност. Другостепени суд је указао и на чињеницу да су по Породичном закону супружници дужни, између осталог да се узајамно помажу и издржавају, што произлази из одредаба чл.25, 28. и 151. тог закона. Уколико би један супружник, у конкретном случају ВВ, имао жељу да своју имовину остави искључиво супрузи а не сину, Закон о наслеђивању прописује могућност сачињавања завештања, као и могућност искључења из наслеђа нужног наследника који се повредом неке законске или моралне обавезе теже огрешио о завештаоца. Међутим, уговор о доживотном издржавању је строго формалан правни посао, детаљно регулисан Законом о наслеђивању у погледу права и обавеза уговорних страна, то је двострано теретан правни посао и као такав мора да испуњава све елементе које прописује Закон о наслеђивању и Закон о облигационим односима, пре свега да се сачува алеаторност уговора, да се заштите законски наследници и спречи злоупотреба права закључењем овог уговора у циљу изигравања наследних права законских наследника.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

У ревизији се оспоравају чињенице на којима је другостепени суд засновао одлуку о постојању сазнања тужене да је њен супруг у време закључења уговора о доживотном издржавању оболео од тешке и неизлечиве болести, те чињенице које указују на извесност смрти даваоца издржавања и самим тим трајање уговора. Међутим, овим наводима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, а због

погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања ревизија не може да се изјави како је то прописано чланом 407. став 3. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић